

Zien en geloven (1)

Op het IDFA maar ook daarbuiten kom je steeds vaker fake-documentaires tegen; verzonden verhalen die volledig of gedeeltelijk in scène zijn gezet. U kent ze wel. Of niet? Want hoe ze te onderscheiden van 'echt'? Wat is waar en wat is niet waar? Zien is geloven? Of misschien meer: geloven te zien?

Het is een groeiend fenomeen en niet enkel bij de 'grote documentaires'. Op YouTube zijn ongehoord veel valpartijen en andersoortig vermaak te zien. Vaak wéten we dat het niet waar kàn zijn, maar is het ook te zien? Zo belandt deze waaghals rechtstreeks in de bus. Nietwaar?

En straatinterviews zijn 'echt' als ze vanaf de schouder gefilmd zijn, met soms een vreemd, willekeurig kader. Microfoon in beeld en soms zelfs de neus (of meer) van de interviewer. Wanneer je straatinterviews filmt vanaf statief verdwijnt dit waarheidsgehalte. Een vorm-aspect dus. Maar uiteraard kan je alles faken. Dit afgebeelde straatinterview is dan ook fake. Of toch niet? Aan de vorm is dat niet te zien.

En kijk eens goed naar het tegenwoordig zeer populaire 'mensen overvallen': men belt met een draaiende camera zomaar ergens aan. En

nadat de bewoner de deur heeft opgedaan kijkt hij enkel naar het meisje. Terwijl er schuin achter haar in ieder geval een cameraman en waarschijnlijk een regisseur en geluidsman staan. Hij gunt hen geen blik waardig. Maar wat zit daar opgespeld op zijn gele overhemd? Juist ja... een microfoon. Dat draagt hij toevallig de hele dag?

Maar deze geloof ik dan weer wel: Lotto Weekend Miljonairs. Deze bewoonster is zichtbaar onthutst en kijkt meteen in de camera.

P.s. Deze schokdemper gaat voor de deur van het busje langs? Weg-poetsen is ook een vak.

gdegraaff@villamedia.nl

GERT DE GRAAFF
IS FREELANCE DOCENT BEELDTAAL .....